แลกเปลี่ยนเรียนรู้
และสรุปบทเรียนการดำเนินงาน
ตามแผนปฏิบัติการกรมอนามัย
รอบ 12 เดือน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

กลุ่มภารกิจอนามัยสิ่งแวดล้อม

การประชุมเชิงปฏิบัติการ "แลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนการส่งเสริมสุขภาพ และการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของคนบนผืนแผ่นดินไทย
และการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานกรมอนามัย รอบ 12 เดือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566" วันที่ 8-10 สิงหาคม 2566 ณ โรงแรมดวงจิตต์ รีสอร์ท แอนด์ สปา อำเภอกระทู้ จังหวัดภูเก็ต

กรอบประเด็นการอภิปราย

- วิเคราะห์สถานการณ์ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
- ถอดบทเรียนการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา
- กรอบและแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

วิเคราะห์สถานการณ์

ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สถานการณ์ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ณ 30 กรกฎาคม 2566)

10 ตัวชี้วัด บรรลุเป้าหมาย

1. ร้อยละ 100 ของแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัด มีการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ตามมาตรฐาน (13 แห่ง)

2. ร้อยละ 93.4 ของ ประชาชนมีพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากมลพิษทางอากาศ (ผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด 4,869 คน ณ 1 ต.ค. 65 – 30 มิ.ย. 66)

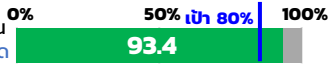

3. ร้อยละ 86.40 ของจังหวัดมีการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อลดและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษอากาศและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (56 จังหวัด จาก 66 จังหวัด)

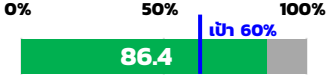

4. ร้อยละ 83.32 ของ ตลาดประเภทที่ 2 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามกฎหมาย (1,713 แห่ง จาก 2,056 แห่ง)

5. ร้อยละ 82.22 ของหน่วยงานภาคการสาธารณสุข ดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณภัย (74 แห่ง จาก 90 แห่ง.)

6. ร้อยละ 56.7 ของ ประชาชนมีพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ความร้อน) (ผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด 6,775 คน ณ 1 ต.ค. 65 – 30 มิ.ย. 66)

7. ร้อยละ 40.00 ของ อปท. (ทน./ทม.) มีการจัดการสิ่งปฏิกูลตามกฎหมาย (90 แห่ง จาก 225 แห่ง)

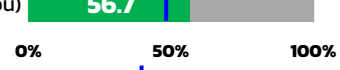

8. ร้อยละ 36.98 ของ รพ. พัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital Challenge ระดับมาตรฐานขึ้นไป (355 แห่ง จากทั้งหมด 960 แห่ง)

9. ร้อยละ 25.93 ของ อปท. (เทศบาล/อบต.) พัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (EHA) (2,015 แห่ง จาก 7,772 แห่ง)

10. ร้อยละ 21.28 ของ รพ.สต. พัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Sub-district Health Promoting Hospital ระดับมาตรฐานขึ้น (2,078 แห่ง จาก 9,765 แห่ง)

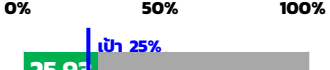

10 ตัวชี้วัด อยู่ระหว่างดำเนินการ

1. ร้อยละ 97.54 ของ รพ.มีกระบวนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อเป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด (1,429 แห่ง จาก)

2. 70 จังหวัด พัฒนาและยกระดับที่พักอาศัยชั่วคราวให้ได้ตามมาตรฐานโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (70 จังหวัด จาก 76 จังหวัดและ กทม.)

3. ร้อยละ 76.26 ของ ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง (18,508.01 ตัน จาก 24,268.57 ตัน)

4. ร้อยละ 70.96 ของสัวมสาธารณะผ่านมาตรฐาน HAS (6,403 แห่ง จาก 9,023 แห่ง)

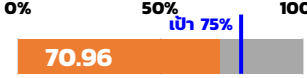

5. ร้อยละ 68.30 ของ ตลาดประเภทที่ 1 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามกฎหมาย (1,144 แห่ง จาก 1,675 แห่ง)

6. ร้อยละ 65.18 ของ แหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อ ตามกฎหมายมีการใช้งานระบบ E-Manifest ทุกครั้งที่มีการขนหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ณ แหล่งกำเนิด (7,335 แห่ง จาก 11,285 แห่ง)

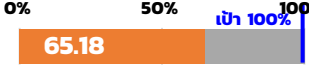

7. ร้อยละ 46.89 ของระบบประปาหมู่บ้านใน อปท. เป้าหมายได้รับรองมาตรฐานคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้าน (211 แห่ง จาก 450 แห่ง)

8. ร้อยละ 37.31 ของ สถานที่จำหน่ายอาหารริมบาทวิถี ผ่านเกณฑ์มาตรฐานระดับดีขึ้นไป (50 แห่ง จาก 134 แห่ง)

9. ร้อยละ 18.32 ของ สถานที่จำหน่ายอาหาร ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามกฎหมาย (4,811 แห่ง จาก 26,261 แห่ง)

10. ร้อยละ 8.09 ของ ร.ร. กพด. เข้าถึงน้ำบริโภคสะอาดได้ตามมาตรฐาน กรมอนามัย (72 แห่ง จาก 890 แห่ง)

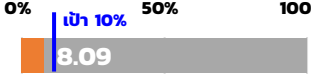

ผลการดำเนินงานสำคัญ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ณ กรกฎาคม 2566)

ประเด็นสำคัญที่บรรลุเป้าหมาย

ร้อยละ 100 ของแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัด มีการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ตามมาตรฐาน (13 แห่ง)

ร้อยละ 93.4 ของ ประชาชนมีพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากมลพิษทางอากาศ

ร้อยละ 86.40 ของจังหวัดมีการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อลดและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษอากาศและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (56 จังหวัด จาก 66 จังหวัด)

ร้อยละ 83.32 ของ ตลาดประเภทที่ 2 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามกฎหมาย (1,713 แห่ง จาก 2,056 แห่ง)

ร้อยละ 82.22 ของหน่วยงานภาคการสาธารณสุขดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ฉุกเฉินและสาธารณภัย (74 แห่ง จาก 90 แห่ง.)

ประเด็นสำคัญที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

ร้อยละ 18.32 ของ สถานที่จำหน่ายอาหาร ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามกฎหมาย (4,811 แห่ง จาก 26,261 แห่ง)

ร้อยละ 37.31 ของ สถานที่จำหน่ายอาหารริมบาทวิถีผ่านเกณฑ์มาตรฐานระดับดีขึ้นไป (50 แห่ง จาก 134 แห่ง)

ร้อยละ 46.89 ของระบบประปาหมู่บ้านใน อปท. เป้าหมายได้รับรองมาตรฐานคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้าน (211 แห่ง จาก 450 แห่ง)

ร้อยละ 68.30 ของ ตลาดประเภทที่ 1 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามกฎหมาย (1,144 แห่ง จาก 1,675 แห่ง)

ร้อยละ 76.26 ของ ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นได้รับ การจัดการอย่างถูกต้อง (18,508.01 ตัน จาก 24,268.57 ตัน)

สถานการณ์แนวโน้มประเด็นสำคัญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

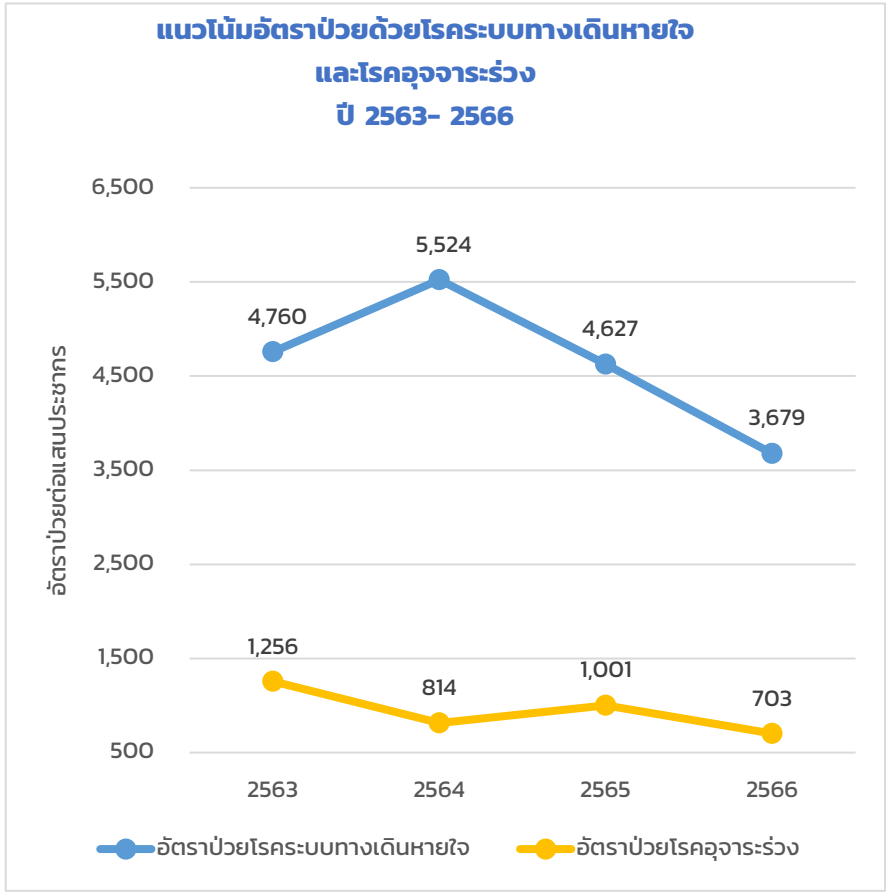

ถอดบทเรียนการดำเนินงาน ในรอบปีที่ผ่านมา

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยความสำเร็จ

การให้ความสำคัญและสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาชน

การประสานงาน และบูรณาการกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม

มีเครื่องมือดิจิทัล ทำให้ได้ข้อมูลทันต่อสถานการณ์
และเข้าถึงข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่าย

ส่งเสริมอาหารปลอดภัยในตลาดประเภทที่ 2

การจัดการความเสี่ยงต่อสุขภาพจากสาธารณภัย

การจัดการความเสี่ยงต่อสุขภาพจาก
มลพิษทางอากาศ และ Climate change

E-manifest

ระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

Foodhandler

แพลตฟอร์มระบบ
สุขาภิบาลอาหาร

4health_PM2.5

แพลตฟอร์ม เฝ้าระวังอาการ
และพฤติกรรมป้องกันตนเอง

Best Practice

EHA

ทม. ท่าเรือพระแท่น จ.กาญจนบุรี:
อาหารปลอดภัย คนอยู่ดี ชีวีมีสุข

EHA

ทน. สุราษฎร์ธานี:
นครแห่งความสุข สิ่งแวดล้อมยั่งยืน

EHA

ทต. แม่สาย จ.เชียงราย:
จัดการขยะครบวงจร เพื่อสุขภาพอนามัยดี

ศอ. 6

เมืองสุขภาพดี

ทต.บานฉาง จ.ระยอง
ยกระดับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม ให้เป็นเมืองอุตสาหกรรมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี ในพื้นที่ EEC ร่วมกับพลังภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน

สร้างความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (EHL) ให้แก่ อสม.

ประเมินเกณฑ์มาตรฐานหอพัก/ห้องเช่า แคมป์คนงาน

ผลักดัน ร้านอาหาร ตลาดแผงลอย ให้ได้มาตรฐาน

ความท้าทาย และแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานต่อไป

ความท้าทาย

1. **การจัดการเมืองสู่เมืองสุขภาพ**ดี มีความเป็นเมืองมากขึ้น และต้องอาศัยการบูรณาการระดับนโยบาย และความร่วมมือทุกภาคส่วน
2. **การจัดการสุขาภิบาลอนามัยสิ่งแวดล้อมพื้นฐาน** ยังต้องขับเคลื่อนให้ได้ตามมาตรฐาน และเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง เช่น มูลฝอยติดเชื้อ สถานที่จำหน่ายอาหาร ตลาด ประปาหมู่บ้าน
3. **ความเสี่ยงสุขภาพจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่**มีความรุนแรงและเปลี่ยนแปลงที่คาดการณ์ยาก
4. **ประชาชนขาดความตระหนักเรื่องความเสี่ยงต่อสุขภาพ** และขาดข้อมูลที่ทันต่อสถานการณ์ เพื่อการป้องกันตนเอง
5. **บุคลากรด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม**มีการเปลี่ยนแปลง ขาดความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนงาน และจำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญในการประเมินความเสี่ยงสุขภาพและการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีความซับซ้อน

แนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานต่อไป

1. บูรณาการระดับนโยบายทั้งหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน

สร้างการมีส่วนร่วมผู้ประกอบการและประชาชน

2. พัฒนาแพลตฟอร์ม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน:

- ปรับปรุงระบบออนไลน์ลงทะเบียน
- การประเมิน/การรับรองมาตรฐาน
- ระบบ I-manifest (ระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ)

3. สื่อสาร สร้างการรับรู้ความเข้าใจให้ประชาชน เพื่อให้มีความรอบรู้และปรับตัวและมีพฤติกรรมอนามัยสิ่งแวดล้อมป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ

4. พัฒนาศักยภาพบุคลากรในระดับพื้นที่ ทั้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและภาคีเครือข่าย :

- ครู/ แกนนำนักเรียน ร.ร. กพด.
- เครือข่ายส้วมสาธารณะ

5. เร่งรัด ติดตามผล: การประเมินรับรองสถานประกอบการ

กรอบและแผน
การขับเคลื่อนการดำเนินงาน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ประชาชนมีความรอบรู้ และอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี

(ณ 26 ก.ค.66)

เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย

1. อัตราป่วยด้วยกลุ่มโรคที่เกี่ยวเนื่องจากน้ำ การสุขาภิบาลและสุขลักษณะที่ไม่ปลอดภัย ลดลงร้อยละ 50 และ อัตราป่วยด้วยกลุ่มโรคที่เกี่ยวเนื่องจากมลพิษอากาศ ลดลงร้อยละ 10
2. ประชาชนอยู่ในเมืองที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี 6.6 ล้านคน
3. ประชาชนมีพฤติกรรมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่พึงประสงค์ ระดับดีมาก ร้อยละ 75 (Health Literacy)
4. อปท. ผ่านการประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 30 (Good Governance)
5. พื้นที่เขตเมือง (เทศบาลทุกระดับ) ขับเคลื่อนเป็นเมืองสุขภาพดี ร้อยละ 10 (Healthy Cities)

กลุ่มเป้าหมาย

1) ระดับจังหวัด : สสจ., คสจ. 2) ระดับอำเภอ : สสอ., พชอ. 3) ระดับท้องถิ่น : เทศบาล อบจ. อบต.
4) ชุมชน : ประชาชน อสม. 5) ภาคีเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม

กลยุทธ์	1. ขับเคลื่อนกฎหมายและนโยบาย	2. สร้างความเข้มแข็งและความร่วมมือภาคีเครือข่าย	3. เพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
มาตรการ	1. พัฒนา ปรับปรุง กฎหมายว่าด้วยการ สธ 2. เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายและการกำกับติดตาม 3. ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง (NEHAP/HNAP)	1. ขับเคลื่อนกลไกและเครือข่ายการดำเนินงานทุกระดับ 2. พัฒนาขีดความสามารถผู้ปฏิบัติงานและภาคีเครือข่าย 3. ส่งเสริมความรอบรู้และพฤติกรรมอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับชุมชนและประชาชน 4. พัฒนากลไกการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	1. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและดิจิตัลเพลตฟอร์ม 2. จัดทำและสนับสนุนหลักสูตร/มาตรฐานการปฏิบัติงาน/แนวทางปฏิบัติ 3. ยกระดับการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อคุ้มครองสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อม (เฝ้าระวัง ตอบโต้ และแจ้งเตือน)

โครงการสำคัญ

1. ยกระดับการจัดการสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐาน
2. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยงสุขภาพจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่
3. ส่งเสริมการจัดการเมืองสู่การเป็นเมืองสุขภาพดี

ระดับความสำเร็จ

ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
1. มีแผนปฏิบัติงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม 2. ระบบสนับสนุนการดำเนินงาน (เพลตฟอร์ม/คู่มือ/หลักสูตร/แนวทาง) พร้อมใช้งาน 3. บุคลากรที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่ายได้รับการพัฒนาขีดความสามารถ	1. อปท. ร้อยละ 80 มีการประเมินตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานเมืองสุขภาพดี 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมการพัฒนา EHA ร้อยละ 30 3. ศอ.พัฒนาขีดความสามารถสสจ.ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานตรวจสอบข้อเท็จจริงและซ้อมแผนรับมือภัยฉุกเฉินและภัยสุขภาพ 4. มีรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน เพื่อเป็นข้อมูลในการทบทวนและปรับปรุงแนวทางการขับเคลื่อนงาน	1. อปท. จัดทำแผนขับเคลื่อนและยกระดับเมืองสู่เมืองสุขภาพดี 2. มีอปท. ที่มีผลงาน EHA ดีเด่น จำนวน 12 แห่ง ประจำปีงบประมาณพ.ศ.2566 3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานตรวจสอบข้อเท็จจริงและซ้อมแผนรับมือภัยฉุกเฉินและภัยสุขภาพ 4. มีรายงานผลการประเมิน HNAP ระยะกลาง	1. อปท. ผ่านการประเมินตามมาตรฐานเมืองสุขภาพดีระดับพื้นฐานขึ้นไป ร้อยละ 10 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยกระดับการจัดบริการสาธารณะด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมผ่านมาตรฐาน ร้อยละ 30 3. ตัวชี้วัดทุกระดับดำเนินการบรรลุเป้าหมายตามเป้าหมายที่กำหนด 4. มีข้อเสนอเชิงนโยบายการขับเคลื่อนงานอนามัยสิ่งแวดล้อม ปี 2568

เป้าหมาย และตัวชี้วัด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

GOOD GOVERNANCE

1) อปท. ผ่านการประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 30
2) ประชาชนอยู่ในเมืองที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี 6.6 ล้านคน
3) อัตราป่วยด้วยกลุ่มโรคที่เกี่ยวเนื่องจากน้ำ การสุขาภิบาลและสุขลักษณะ ที่ไม่ปลอดภัย ลดลงร้อยละ 50 และอัตราป่วยด้วยกลุ่มโรคที่เกี่ยวเนื่องจากมลพิษอากาศ ลดลงร้อยละ 10

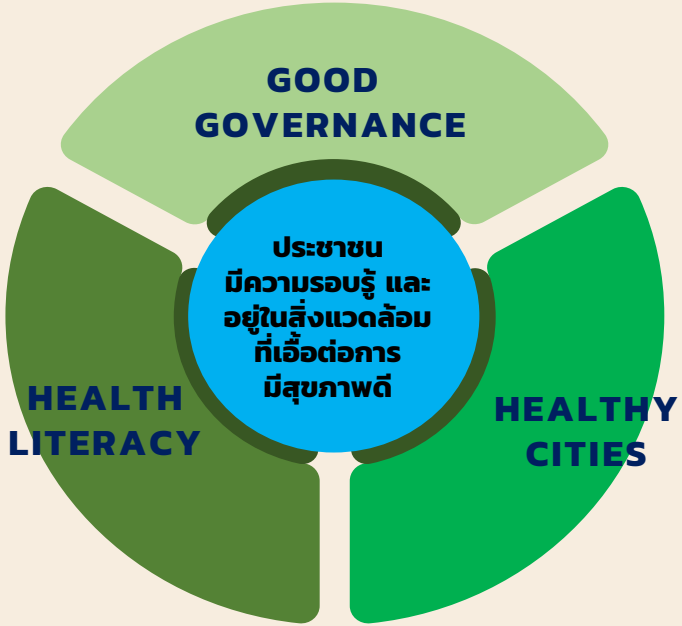

HEALTH LITERACY

4) ประชาชนมีความรอบรู้และพฤติกรรมอนามัยสิ่งแวดล้อม ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 75

HEALTHY CITIES

5) พื้นที่เขตเมือง (เทศบาลทุกระดับ) ขับเคลื่อนเป็นเมืองสุขภาพดี ร้อยละ 10

- สถานที่จำหน่ายอาหารสะอาด*
- ตลาดสะอาด
- น้ำประปาที่สะอาด
- โรงเรียนมีน้ำสะอาด
- มูลฝอยติดเชื้อ
- ส้วมสาธารณะ
- สิ่งปฏิกูล
- รพ. พัฒนา GCH Challenge*
- รพ.สต. พัฒนา GCHs
- หน่วยงาน สธ. ดำเนินงานสาธารณภัย
- จังหวัดมีการดำเนินงานด้านมลพิษทางอากาศหรือ CC

ห่วงโซ่คุณค่าการขับเคลื่อนงานอนามัยสิ่งแวดล้อม

ENVIRONMENTAL HEALTH

กรมอนามัย

คลัสเตอร์ | ศูนย์อนามัย

สสจ. | **สสอ.** | **คสจ.**

อปท.

อบจ. | เทศบาล | อบต.

รพ.สต.

ยกระดับการจัดการสุขาภิบาลและสุขอนามัยให้ได้มาตรฐาน

1. เฝ้าระวังและประเมินความเสี่ยง
2. จัดการให้ได้ตามมาตรฐาน
3. ส่งเสริมการเข้าถึงบริการโดยเฉพาะประชาชนกลุ่มเปราะบาง

เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยงสุขภาพจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่

1. ป้องกันความเสี่ยงสุขภาพ
2. ลดผลกระทบต่อสุขภาพ
3. เฝ้าระวัง สื่อสารความเสี่ยงและเตือนภัย
4. กลไกการเตรียมความพร้อมรองรับความเสี่ยง

ส่งเสริมการบริหารจัดการเมืองสู่เมืองสุขภาพดี

1. สร้างความเข้มแข็งอปท.
2. สร้างการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน
3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ต้นแบบและรูปแบบการดำเนินงาน

สร้างความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

1. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรอบรู้ และมีพฤติกรรมอนามัยสิ่งแวดล้อมที่พึงประสงค์
2. สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของประชาชนร่วมจัดการและเลือกใช้บริการที่ได้มาตรฐาน
3. ส่งเสริมบทบาทประชาชนให้สามารถปรับตัวหรือลดปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม

1. พัฒนากฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง
2. บังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมกลไกคณะกรรมการตามกฎหมาย
3. พัฒนาและขับเคลื่อนระบบฐานข้อมูล ระบบคาดการณ์และดิจิตัลเพลตฟอร์ม
4. หลักสูตร/มาตรฐานการปฏิบัติงาน/แนวทางปฏิบัติ
5. พัฒนาระบบการประเมินรับรองมาตรฐาน
6. ขีดความสามารถของบุคลากรทุกระดับ

เมืองสุขภาพดี

Sustainable Healthy Cities

ความท้าทายของงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในอนาคต

ประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินงานในระยะสั้น

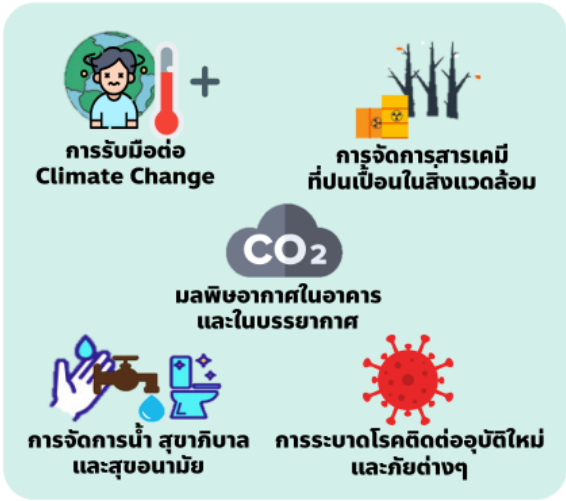

ประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินงานในระยะยาว (ตามข้อกำหนดนานาชาติ)

ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์
(Net Zero Greenhouse Gas Emissions)
ในปี ค.ศ.2050 (พ.ศ.2593)

ค่ามาตรฐาน PM 2.5
เฉลี่ยรายปีไม่เกินกว่า 15 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (เดิม 25) และค่าเฉลี่ย 24 ชม. มีค่าไม่เกิน 37.5 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (เดิม 50)

ความร่วมมือของรัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ
ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า นำของเสียไปใช้ประโยชน์ ควบคู่ไปกับการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม

สร้างพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ต้องดำเนินการให้เกิดผล ลดและแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง และมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

อนามัยสิ่งแวดล้อมดี

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มอนามัยสิ่งแวดล้อม ปี 2567

ประเด็น	ส่วนกลาง	ศูนย์อนามัย
1. กฎหมายและนโยบาย	1. ทบทวนและปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขให้เหมาะสมและทันต่อสถานการณ์ 2. ประเมินผลสัมฤทธิ์และผลกระทบต่อการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข 3. ผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบาย มาตรการทางกฎหมาย และบูรณาการการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4. ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้านสาธารณสุขระยะที่ 1 (พ.ศ.2564-2573) (HNAP) แผนปฏิบัติการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ระยะที่ 4 (พ.ศ.2566-2570) (NEHAP) และแผนปฏิบัติการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	1. สนับสนุนและร่วมบังคับใช้กฎหมายผ่านกลไกคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด (คสจ.) และคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร (คสก.) และติดตามการดำเนินงานตามวาระที่ประชุมในระดับพื้นที่ 2. สนับสนุนและร่วมขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบาย มาตรการทางกฎหมายในระดับพื้นที่ 3. สนับสนุนและร่วมกับภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนแผน HNAP แผน NEHAP และแผนปฏิบัติการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่
2. เครื่องมือและกลไก	1. พัฒนาระบบฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และส่งเสริมการใช้งานระบบฐานข้อมูลฯ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมผ่านช่องทางต่าง ๆ 2. พัฒนาระบบ กลไกการเฝ้าระวัง ระบบคาดการณ์ผลกระทบต่อสุขภาพ และการสื่อสารความเสี่ยง เตือนภัยความเสี่ยงต่อสุขภาพ 3. ทำหน้าที่ Certification Body เพื่อประเมินรับรองหลักสูตร หน่วยฝึกอบรม และคุณภาพการให้บริการระดับพื้นที่ 4. สร้างกลไกการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการขับแคลื่อนการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อม 5. จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียน และเยี่ยมเสริมพลังหน่วยงาน	1. สนับสนุนและส่งเสริมการใช้งานระบบฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ ดิจิทัลแพลตฟอร์ม เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้กับหน่วยงานระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับท้องถิ่น เช่น สสจ. สสอ. อปท. เป็นต้น 2. ขับเคลื่อนกลไกการเฝ้าระวัง การสื่อสารและเตือนภัยความเสี่ยงต่อสุขภาพระดับพื้นที่ 3. สร้างและพัฒนาเครือข่ายเพื่อบูรณาการการขับเคลื่อนงานอนามัยสิ่งแวดล้อมร่วมกับภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่ 4. กำหนดแนวทางการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมตามบริบทของพื้นที่ 5. ร่วมตรวจประเมินรับรองมาตรฐาน และการกำกับติดตามการดำเนินงาน 6. จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียน และเยี่ยมเสริมพลังระดับพื้นที่

แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มอนามัยสิ่งแวดล้อม ปี 2567

ประเด็น	ส่วนกลาง	ศูนย์อนามัย
3. ขีดความสามารถภาคีเครือข่ายและผู้ปฏิบัติงาน	1. พัฒนาองค์ความรู้ หลักสูตร แนวทางการปฏิบัติ มาตรฐานวิชาการ (SOP) 2. พัฒนาขีดความสามารถผู้ปฏิบัติงาน เจ้าพนักงานตามกฎหมาย ผู้ตรวจประเมินและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องให้สามารถปฏิบัติงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. สนับสนุนองค์ความรู้ หลักสูตร แนวทางการปฏิบัติ มาตรฐานวิชาการ (SOP) ให้กับหน่วยงานระดับพื้นที่ 2. สนับสนุนและร่วมพัฒนาขีดความสามารถเจ้าหน้าที่สำหรับการเป็นผู้ตรวจประเมิน ผู้ให้คำปรึกษา และผู้ปฏิบัติงานสำหรับ สสจ. สสอ. รพ.สต. และอปท. อบจ.
4. สร้างความรอบรู้	1. สร้างกลไกการสื่อสารความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม กฎหมาย และการจัดการสุขภาพประชาชน 2. สื่อสาร ประชาสัมพันธ์ สร้างการมีส่วนร่วมให้ประชาชน ผู้ประกอบการ มีความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม การจัดการสุขภาพ และปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง 3. ประเมินความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม กฎหมาย การจัดการสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนในการจัดการความเสี่ยงต่อสุขภาพ 4. ปรับปรุงและพัฒนากลไกการสื่อสารความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม กฎหมาย และการจัดการสุขภาพประชาชน	1. สร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายระดับพื้นที่ เช่น จังหวัด ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสื่อสารความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมผ่านช่องทางต่าง ๆ (บุคคล,เอกสาร, social media) 2. สนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายระดับพื้นที่ เช่น จังหวัด ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานบริการสาธารณสุข ผู้ประกอบกิจการ และประชาชน สร้างความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม กฎหมาย และการจัดการสุขภาพประชาชน ให้รู้สิทธิหน้าที่และปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง 3. ติดตาม ประเมินความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม กฎหมาย การจัดการสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนในการจัดการความเสี่ยงต่อสุขภาพ